

Referat fra møte 26.08.25

Presidenten ønsket velkommen til møtet.

Til stede:

- 14 medlemmer

Bursdager:

- Ingen

Lotteri:

- Øystein

Klubb-/referatsaker:

- Presidenten informert om at en av våre medlemmer har vært utsatt for en bilulykke. Etter forholdene står det bra til med han, og han kommer nok snart tilbake til møtene.

3-min/v Jan Egil

- Jan Egil fortalte om sine erfaringer med sportsfiske som hobby i barndommen. Og hvordan forholdet til fiskene gjedde og sik hadde forandret seg siden han var barn.
- Han fisket gjedde i Lianvatnet og sik i Haukvatnet. Gjeddene var stygge og uspiselig, og siken i Haukvatnet ble heller ikke regnet som matfisk. Blant annet på grunn av naboskap til en psykiatrisk institusjon og prat om at siken kunne benytte eventuelt druknede mennesker som matauk. Skulle man ha matfisk så var det ørret i Kyvatnet som gjaldt.
- I dag blir gjedde brukt i fiskemat og gode fiskekaker. Sik har blitt en delikatesse. Rogn av sik er gul og selges til restaurantene i Trondheim for kr. 2000.- pr. kg.

Foredrag:

Der peppern gror/v Kjetil Utne

- Kjetil har holdt et foredrag hos Malvik Rotary tidligere, det var under pandemien og var digitalt. Han snakket da om sykkelturen sin til India. Og det var under denne sykkelturen han ble kjent med historien om den dansk/norske kolonien i India.
- Han fant ut at dette måtte han finne mer ut av og det medførte at han besøkte kolonien i Serampore. Først en gang alene og deretter sammen med 2 rotarianere og deres sønn fra Værdal. Da samarbeidet de også med en lokal Rotaryklubben i Serampore, og fikk kontakt med ordfører, rektor på universitet og biskop. Trondhjem Rotaryklubb sammen med Værdal Rotaryklubb er nå involvert for å knytte denne historien opp mot 1030 års jubileet.
- Han har skrevet boken «Der peppern gror» tittelen har sammenheng med hvorfor det var så aktuelt for europeerne å opprette kolonier i Østen. Krydder og ikke

minst pepper var benyttet til å sette smak på gammel og fordervet mat. Vi snakker nå om tidlig 1600 tallet. Opprettelsen av koloniene gjorde at man fikk fraktet krydder fra koloni og til hjemlandet utenom kjøpmennene i Venezia som hadde monopol på handelen til Europa.

- En av de som ønsket å etablere en koloni var kongen i Danmark, og Norge var da underlagt Danmark så det var en god del nordmenn som var med på prosjektet. Den som ledet den første ekspedisjonen, var Ove Gjedde. Det er en knytning fra Trøndelag til Ove Gjedde. Datter til Ove Gjedde giftet seg med Bjelke som var eierne og byggerne av Austrått på Fosen.
- Det var Christian den IV som sendte første ekspedisjon til Ceylon i 1618 – Sri Lanka i dag. Ekspedisjonen bestod av 2 orlogsskip og flere mindre skip med 400 sjøfolk og 300 soldater. På Ceylon forhandlet de med Kongen uten at det ble noe særlig resultat. De fikk med seg en elefant tilbake som gave til den danske kongen.
- Imidlertid hadde en annen gruppe som ble sendt i forveien knyttet kontakter i en by som het Tarangamadi. Ole Gjedde reiste da dit og der fikk de i 1620 en avtale om å opprette en koloni, Trankebar. De fikk eierskap til området og rett til å drive handel og kreve inn skatt. Det ble reist et fort, Danfort. I starten gikk det mange år mellom skipene som kom fra Danmark, på det meste var det 25 år mellom skipsbesøkene.
- Etter hvert kom Ole Bie fra Trondheim til å ta over en viktig rolle i kolonien. Han dro først over til India som handles assistent i 1723 som 23 åring, han ble raskt sekretær for guvernøren. I 1755 opprettet en filial lenger nord i det som nå heter Serampore. Det gikk dårlig i starten og Ole Bie ble sendt dit i 1762 for å se hva som kunne gjøres bedre. I 1772 ble Ole Bie sjef for denne kolonien, da begynte det ting å skje. Serampor hadde 2-300 innbyggere. I 1805 var det blitt 10000 innbyggere. De første 10 årene mens Ole Bie var sjef ble det bygd 1345 europeiske bygg i Serampore. Det ble bygd en kirke St. Olav kirke som Ole Bie tegnet, den ble påbegynt i 1795 og ble ferdig i 1808, etter Ole Bies død. Den ble restaurert i 2016 og fikk pris som det viktigste restaureringsprosjektet i Asia av UNESCO.
- Ole Bie ga asyl til Baptister som i etterkant har gjort mye godt for Serampor. Blant annet bygd de et universitet i 1827, det første i India som ble godkjent etter europeisk standard.
- Boken om denne spennende historien som er utgitt sammen med Trondhjem Rotary kan kjøpes for kr. 249,- inntektene går til humanitære prosjekter i India.

Referent

Jostein Br